

„Pies jest czymś więcej niż naszym towarzyszem. Stał się ważną, czasami wręcz niezbędną częścią naszego życia. Może być nam tak potrzebny, jak potrzebna jest nam przyjaźń innych ludzi. Czasami nawet bardziej, gdyż jego przyjaźń bywa niezawodna i straszliwie, zenująco bezinteresowna. Takiej przyjaźni my, ludzie, nie jesteśmy zwyczajni, takie uczucie bardzo rzadko bywa naszym udziałem”.

Stanisław Głąbiński

Dogoterapia – metoda terapeutyczna polegająca na intencjonalnym stosowaniu działań opartych na interakcji z psem w celu poprawy zaburzonych funkcji.

Istotą dogoterapii jest wykorzystanie pozytywnego kontaktu pomiędzy psem, a uczestnikiem zajęć w celu dostarczenia mu motywacji dla uzyskania założonego celu terapeutycznego. Wykonywanie ćwiczeń w kontakcie z psem jest spontaniczne, ma charakter zabawy i przyjemności, wyzwala pozytywne emocje, wzmacnia motywację do działania i współpracy. Zajęcia mogą być ukierunkowane na pobudzenie i usprawnianie każdej sfery rozwoju dziecka.

Dogoterapia znajduje zastosowanie w terapii i rehabilitacji dzieci ze wszystkimi rodzajami niepełnosprawności. Psy stosowane są m.in. w celu wywołania pozytywnych zmian emocjonalnych, jako wspomagające dla zajęć i ćwiczeń z zakresu rehabilitacji i rewalidacji osób z dysfunkcjami narządów ruchu, z niepełnosprawnością intelektualną, z zaburzeniami psychicznymi, osób niewidomych, głuchych i z zaburzeniami mowy, osób starszych i przewlekle chorych.

I. Formy zajęć:

- dogoterapia grupowa – zajęcia prowadzone z grupą dzieci, uwzględniające indywidualne cele terapeutyczne, opracowane na bazie orzeczeń poradni psychologiczno – pedagogicznych, ankiet informacyjnych, własnych obserwacji możliwości oraz umiejętności dzieci, których forma dostosowana jest do potrzeb grupy;
- dogoterapia indywidualna – zajęcia indywidualne prowadzone w oparciu o programy indywidualne, stworzone na bazie orzeczeń poradni psychologiczno – pedagogicznych, ankiet informacyjnych, własnych obserwacji możliwości oraz umiejętności dzieci, których forma dostosowana jest do indywidualnych potrzeb uczestników.

II. Cele pracy terapeutycznej:

- **ogólne:**
 - wyzwalanie pozytywnych emocji, poprawa funkcjonowania emocjonalno – uczuciowego, umożliwianie odreagowywania stresów związanych z sytuacjami trudnymi,
 - rozwijanie umiejętności społecznych,
 - poprawa ogólnej sprawności ruchowej,
 - wspomaganie rozwoju dzieci i korygowanie występujących zaburzeń rozwojowych, stymulacja rozwoju umysłowego, rozwijanie funkcji poznawczych;

- **szczegółowe:**

- nawiązywanie naturalnej więzi ze światem,
- rozbudzanie i rozwijanie zainteresowania otoczeniem,
- oswajanie z widokiem i obecnością psa,
- uczenie bezpiecznego zachowania w obecności psa,
- rozwijanie spontanicznej aktywności,
- stwarzanie atmosfery akceptacji i bezpieczeństwa psychicznego,
- łagodzenie napięć emocjonalnych, równoważenie emocji, umożliwianie odreagowania stresów,
- wyciszanie zachowań agresywnych,
- uczenie kontrolowania emocji, radzenia sobie z emocjami negatywnymi,
- kształtowanie i rozwijanie umiejętności wyrażania emocji,
- kształtowanie odporności na stres i frustrację,
- stwarzanie sytuacji doświadczania sukcesu,
- kształtowanie poczucia sprawstwa i satysfakcji,
- budowanie wiary w swoje możliwości, rozwijanie pewności siebie,
- budowanie i wzmacnianie poczucia własnej wartości,
- rozwijanie poczucia przynależności,
- rozwijanie poczucia empatii,
- rozwijanie zachowań opiekuńczych,
- rozwijanie poczucia odpowiedzialności,
- uczenie przewidywania konsekwencji swoich zachowań,
- stwarzanie okazji do zabawy,
- integracja z grupą rówieśniczą, zapobieganie izolowaniu się,
- rozwijanie umiejętności podejmowania współpracy z dorosłymi i rówieśnikami, inicjatywy w relacjach koleżeńskich,
- uczenie zgodnego funkcjonowania w grupie, przestrzegania ustalonych zasad,
- nauka i doskonalenie umiejętności współdziałania,
- rozwijanie rozumienia norm, zasad i sytuacji społecznych,
- stymulacja polisensoryczna,
- stymulacja słuchowa,
- poprawa percepcji dotykowej,
- rozbudzanie świadomości własnego ciała, poprawa orientacji w jego schemacie,
- motywowanie do aktywności ruchowej i poznawczej, pokonywania trudności,
- zapobieganie zniechęceniu do wysiłku,
- stwarzanie sytuacji doskonalących umiejętność skupienia uwagi, podtrzymywanie i wydłużanie czasu koncentracji uwagi,
- kształtowanie orientacji przestrzennej,
- rozwijanie koordynacji wzrokowo – ruchowej,
- niwelowanie deficytów w zakresie spostrzegawczości,
- rozwijanie percepcji wzrokowej,
- rozwijanie pamięci wzrokowej i słuchowej, bezpośredniej i trwałej,
- rozwijanie percepcji słuchowej, słuchu fonematycznego,
- rozwijanie zdolności kojarzenia, myślenia przyczynowo – skutkowego, rozumowania sytuacyjnego,
- zwiększanie możliwości lokomocyjnych,
- kształtowanie równowagi,
- rozwijanie ogólnej sprawności fizycznej,

- poprawa motoryki dużej i małej,
- kształtowanie precyzji ruchowej,
- podnoszenie sprawności manualnej,
- korygowanie wad postawy,
- stymulowanie do mówienia,
- rozwijanie komunikacji z otoczeniem, umiejętności werbalnych,
- rozwijanie biernego i czynnego zasobu słownictwa,
- ćwiczenie narządów artykulacyjnych, mięśni twarzy.

III. Realizacja:

Podstawowym celem pierwszego spotkania jest uświadomienie dzieciom obecności psa, wywołanie zainteresowania zwierzęciem, przełamanie strachu lub obaw przed dotknięciem go oraz zapoznanie psa z nowym miejscem, osobami i sytuacją. Kolejne zajęcia są już coraz bardziej planowane i zorganizowane.

Etapy pracy	Oczekiwane rezultaty	Metody pracy
Etap osvajania	nawiązanie relacji dzieci – pies, dzieci - terapeuta; pokonanie ewentualnych lęków czy oporów	wspólna koncentracja na psie, życzliwa motywacja do uczestnictwa w relacji, obserwacja zachowania dzieci; wielozmysłowe poznawanie psa; zabawy integracyjne z psem
Etap kształtowania porozumienia i wytwarzania więzi	poznanie zasad bezpieczeństwa w kontakcie z psem, zasad obowiązujących w czasie zajęć, podstawowych komend, nawiązanie więzi emocjonalnej z dziećmi	pogadanki; przywoływanie psa; nauka wydawania podstawowych komend („siad”, „łapa”) słownie, słowem i gestem, gestem; wprowadzenie rytuału witania i żegnania się z psem
Etap realizacji: zajęcia stymulująco – korekcyjne i elementy oddziaływań psycho= terapeutycznych	mobilizacja do aktywności i działania; wyzwolenie mechanizmów projekcji, ekspresji emocji, zmniejszenie napięcia;	- głaskanie, przytulanie, karmienie, czesanie psa, - prowadzenie psa na smyczy, chodzenie i bieganie z psem, - nauka wydawania i wydawanie komend słownie, słowem i gestem, gestem, - stymulacja wielozmysłowa, - odpowiednio dobrane zabawy i ćwiczenia z psem: - zabawy z piłką ,

	<p>poprawa funkcjonowania społecznego; usprawnienie zaburzonych funkcji</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zabawy sytuacyjne, tematyczne, - zabawy manipulacyjne, - zabawy naśladowcze, - ćwiczenia na naśladowanie, - ćwiczenia manualne, - ćwiczenia z zakresu orientacji w schemacie ciała i przestrzeni, - ćwiczenia percepcji wzrokowej, - ćwiczenia słuchowe , - ćwiczenia aparatu artykulacyjnego, - ćwiczenia oddechowe, - ćwiczenia głosowe (wyrazy dźwiękonaśladowcze) , - ćwiczenia rozumienia wypowiedzi, - ćwiczenia wymawiania, - ćwiczenia z zakresu rehabilitacji ruchowej, - ćwiczenia relaksacyjne, - elementy rytmiki z psem, - wizualizacja, „pieski” język polski, „pieska” plastyka i technika, „pieska” matematyka
<p>Etap zakończenia terapii</p>	<p>przygotowanie dzieci do zakończenia procesu terapeutycznego</p>	<p>pytania i zagadki związane z psem; ulubione zabawy i ćwiczenia z psem w terenie, wspólny spacer; bajka sytuacyjna; pożegnanie na okres wakacji</p>